

ŁÓDZKIE CENTRUM DOSKONALENIA NAUCZYCIELI I KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO

90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29

sekretariat ds. doskonalenia tel./fax (042) 678 10 85

e-mail:wcdnikp@wckp.lodz.pl

dyrektor tel. (042) 678 33 78, fax (042) 678 07 98

www.wckp.lodz.pl

Łódź, 17 marca 2015 roku

REKOMENDACJE KONFERENCJI

„Monitorowanie losów absolwentów szkół zawodowych”

24 lutego 2015 roku w Dużej Sali Obrad Rady Miejskiej w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 104 odbyła się ogólnokrajowa konferencja **MONITOROWANIE LOSÓW ABSOLWENTÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH**. Jej organizatorem było *Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego* wraz z Partnerami – *Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi* i *Agencją Analiz Statystyczno-Ekonomicznych An-Stat w Łodzi*.

W konferencji udział wzięli między innymi: Łódzki Kurator Oświaty Jan Kamiński, poseł na Sejm Pani Elżbieta Królikowska-Kińska, poseł na Sejm Pani Małgorzata Niemczyk, Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej w Łodzi Pani Małgorzata Niewiadomska-Cudak, przedstawiciel Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Pani Agnieszka Miler, Zastępca Dyrektora Wydziału Edukacji UMŁ Pani Dorota Gryta, Zastępca Dyrektora Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UMŁ Pan Adam Kwaśniak, przedstawiciel Wydziału Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej Pan Piotr Czajka, Specjalista ds. badań i analiz Instytutu Badań Edukacyjnych Pani Jadwiga Fila, Kierownik Wydziału Sprawdzianów Egzaminów Gimnazjalnych i Matur OKE Pan Andrzej Chruściany, Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Łodzi Pan Włodzimierz Blachowski, Prezes Izby Rzemieślniczej w Łodzi Pan Paweł Saar, Dyrektor Izby Rzemieślniczej w Łodzi Pan Adam Paprocki, Starszy Cechu Rzemiosł Budowlanych, Drzewnych i Mineralnych w Łodzi Pan Tadeusz Jassa, Starszy Cechu Rzemiosł Motoryzacyjnych w Łodzi Pan Stanisław Syguła, Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Pani Ewa Sadowska-Kowalska, Prezes Zarządu Związku Przedsiębiorców Przemysłu Mody LEWIATAN Pan Bogusław Słaby,

Prezes Zarządu Łódzkiej Rady Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Pan Mirosław Urbaniak, Prezes Stowarzyszenia Włókienników Polskich Pani Elwira Zaręba, Prezes Zarządu PTTK Oddział Łódzki im. Jana Czeraszewicza Pan Ryszard Mamenas. Ponadto w konferencji udział wzięli dyrektorzy i nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów zarówno łódzkich, jak i z województwa łódzkiego, przedsiębiorcy, przedstawiciele powiatów województwa łódzkiego, przedstawiciele innych instytucji rynku pracy i edukacji.

Ogółem w konferencji uczestniczyło ponad 130 osób.

Na konferencji zaprezentowano wyniki realizowanego w 2014 roku projektu dotyczącego badania losów absolwentów wybranych łódzkich szkół zawodowych. Zostały przedstawione informacje na temat problemów wkraczania osób młodych na rynek pracy, ich aktywności zawodowej i stopnia przygotowania do pracy zawodowej.

Ponadto na konferencji poruszano również tematykę:

- określenia możliwości i potrzeb w zakresie badania efektywności zewnętrznej kształcenia,
- określenia roli i znaczenia badań losów absolwentów dla budowania sprzężeń zwrotnych w układzie SZKOŁA ↔ FIRMA,
- dostarczenia rekomendacji dotyczących wdrożenia do szkół działań z obszaru monitorowania losów absolwentów.

Ważnym elementem konferencji była dyskusja, w trakcie której uczestnicy konferencji mogli odnieść się do poszczególnych wystąpień oraz podzielić się własnymi przemyśleniami i doświadczeniami w zakresie zagadnień będących przedmiotem konferencji. **Wypracowane w trakcie dyskusji wnioski i rekomendacje mogą być wykorzystane jako narzędzie do projektowania zmian w obszarze edukacji regionalnej.**

Konferencję objęli swoim patronatem:

- Wojewoda Łódzki – Jolanta Chełmińska
- Marszałek Województwa Łódzkiego – Witold Stępień
- Prezydent Miasta Łodzi – Hanna Zdanowska
- Łódzki Kurator Oświaty – Jan Kamiński
- Instytut Badań Edukacyjnych
- Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej.

Patronat medialny nad konferencją objęły:

- Telewizja Polska S.A. - Oddział w Łodzi
- Łódzka Gazeta Wyborcza
- Radio Łódź
- Radio Parada
- Miesięcznik Kierowniczej Kadry Oświatowej "Dyrektor Szkoły"
- Magazyn „EduFakty - Uczę Nowocześnie"
- Czasopismo „Dobre Praktyki. Innowacje w Edukacji”.

Podczas konferencji omówiono następujące zagadnienia:

1. Badanie losów absolwentów jako baza informacyjna do programowania rozwoju szkoły – konkluzje wynikające z badań (*dr Elżbieta Ciepucha - Kierownik Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji*)
2. Monitorowanie losów absolwentów w kontekście podejmowanych wyborów edukacyjnych – wybrane wyniki badań (*Marcin Lipiec - Specjalista ds. badań i analiz w Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji w LCDNiKP*)
3. Z doświadczeń szkół uczestniczących w badaniu losów absolwentów (*Kamila Niewiadomska - Dyrektor Zespołu Szkół Ekonomiczno – Turystyczno - Hotelarskich w Łodzi; Andrzej Żelasko - Dyrektor Zespołu Szkół Samochodowych w Łodzi; Joanna Kośka - Dyrektor Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego w Łodzi*)
4. Współpraca szkół zawodowych z przedsiębiorcami na przykładzie Działania 9.2 POKL & Badanie Losów Absolwentów Szkół Zawodowych (*Jadwiga Fila - Specjalista ds. badań i analiz w Instytucie Badań Edukacyjnych*)
5. Szkolnictwo zawodowe w opinii uczniów w świetle wybranych wyników badań (*Iwona Gruczyńska - Prezes Agencji Analiz Statystyczno - Ekonomicznych An - Stat w Łodzi i Waldemar Dubla - Wiceprezes Agencji An - Stat*)
6. Instytucje rynku pracy na rzecz absolwentów (*Radosław Czerwiński - Zastępca Kierownika Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łodzi*)

Zaprezentowane podczas obydwu sesji wyniki badań losów absolwentów szkół zawodowych stanowiły bazę informacyjną zorganizowanej dyskusji, jak również płaszczyznę odniesienia do zagadnień odnoszących się do sprzężeń zwrotnych w układzie „EDUKACJA A RYNEK PRACY”. Moderatorem dyskusji był: **Janusz Moos** - *Dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego*.

W trakcie konferencji i w toku dyskusji prowadzonej w ramach spotkania uczestnicy wypracowali poniższy pakiet rekomendacji.

1. NIEZBĘDNA JEST PROMOCJA KORZYŚCI PROWADZENIA BADAŃ LOSÓW ABSOLWENTÓW

Pani Elżbieta Ciepucha - Kierownik Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego wielokrotnie sygnalizowała, że należy zachęcać szkoły do prowadzenia badań losów absolwentów poprzez promocję korzyści wynikających z prowadzenia tychże badań dla absolwentów, szkół, a także edukacji regionalnej. Zdaniem E. Ciepuchy, wyniki monitoringu losów absolwentów należy traktować jako miarę efektywności zewnętrznej kształcenia, stopnia zgodności oferty edukacyjnej z potrzebami gospodarki oraz jako wskaźnik skuteczności kształcenia zawodowego. Ponadto zasygnalizowała również, iż wyniki monitoringu losów absolwentów mogą służyć promocji szkoły, ponieważ pozwalają zaprojektować trafną w zmiennych warunkach potrzeb rynku pracy ofertę edukacyjną szkoły. Śledzenie losów absolwentów może być też instrumentem wspierającym projektowanie szkolnego systemu jakości, jak i też dostosowywanie programów nauczania i treści kształcenia do wymogów współczesnego rynku pracy.

Na doniosłość wyników monitoringu w projektowaniu zmian w szkolnictwie zawodowym oraz organizacji procesu uczenia się we współpracy z pracodawcami zwrócili uwagę, między innymi Pan Janusz Moos – Dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Pan Jan Kamiński – Łódzki Kurator Oświaty, Pani Elżbieta Królikowska-Kińska – poseł na Sejm, Pani Dorota Gryta – Zastępca Dyrektora Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi oraz dyrektorzy szkół zawodowych: Pani Kamila Niewiadomska, Pani Joanna Kośka i Pan Andrzej Żelasko.

Wszyscy byli zgodni, że należy powiązać ofertę szkół z oczekiwaniami rynku pracy, a co za tym idzie nie kształcić w oderwaniu od rzeczywistości gospodarczej.

Łódzki Kurator Oświaty w swojej wypowiedzi wskazał ponadto, iż rośnie znaczenie szkolnictwa zawodowego oraz podkreślił, że wreszcie liczba kandydatów do szkół zawodowych jest większa niż do ogólnokształcących. Poseł na Sejm Elżbieta Królikowska-Kińska podziękowała za pomysł i wysiłek włożony w monitoring losów absolwentów, stwierdzając jednocześnie, iż nigdy nie będzie pewności, że po danej szkole absolwenci znajdą pracę, ale takie badania zmniejszają ryzyko ich bezrobocia.

2. BADANIE LOSÓW ABSOLWENTÓW POWINNO BYĆ SYSTEMOWE

Wyniki projektów analityczno - badawczych odnoszących się do strony popytowej i podażowej łódzkiego rynku pracy, prowadzonych w latach 2009 - 2015 uzasadniają potrzebę systemowego wdrażania badań losów absolwentów do szkół zawodowych celem zapewnienia integracji działań na linii EDUKACJA - RYNEK PRACY. Systematyczne wdrożenie tych badań do praktyki edukacyjnej ułatwi w odpowiednim czasie dostosowanie się tych szkół do szybko zachodzących zmian na rynku pracy. Badania losów absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zwłaszcza zawodowych) powinny być legitymizowane prawnie poprzez ustawodawstwo, tak jak w przypadku monitoringu losów zawodowych absolwentów uczelni wyższych. Dokument powinien precyzować standardy przeprowadzania tychże badań, a także techniki pozyskiwania danych. Refleksje te zostały wygłoszone przez Panią Elżbietę Ciepuchę.

Z kolei Pan Kazimierz Kubiak z Instytutu Badań nad Przedsiębiorczością i Rozwojem Ekonomicznym EEDRI stwierdził, iż. Zespół Dyrektora Janusza Moosa trafił z badaniem w „10” jeżeli chodzi o potrzeby pracodawców. Badać według Pana K. Kubiaka trzeba dlatego, aby uniknąć kształcenia w niepotrzebnych kierunkach, nie należy bać się oceny szkoły. Uczelnie wyższe realizują takie badania od dawna (na mocy ustawy). Dlatego przedstawiciel EEDRI zachęca do kontynuacji tego rodzaju badań w szkołach zawodowych.

3. BADANIE LOSÓW ABSOLWENTÓW POWINNO BYĆ CYKLICZNE

Pani Anna Jaeschke – Kierownik Łódzkiego Ośrodka Badań Regionalnych w Urzędzie Statystycznym zaakcentowała, że reprezentatywne badania losów absolwentów prowadzone w skali ogólnokrajowej pokazują jedynie ogólne tendencje, stąd też powinny być uzupełniane przez projekty badawcze o zasięgu regionalnym, uwzględniające specyfikę regionalnego modelu edukacji oraz struktury kwalifikacyjnej regionalnego rynku pracy. Pani A. Jaeschke podkreśliła, że badania losów absolwentów powinny być prowadzone cyklicznie, by wyniki pozwalały ujawniać tendencje, trendy. Realizacja powyższych postulatów pozwoli dostarczyć rzetelniejszych danych i informacji optymalizujących trafność decyzji podejmowanych przez programistów regionalnej edukacji. Także Elżbieta Ciepucha w swojej prezentacji podkreśliła, że badania losów absolwentów powinno być prowadzone systematycznie tak, aby zachować aktualność oraz ciągłość pozyskiwanych bezpośrednio z rynku pracy informacji.

4. NIEZBĘDNE JEST WSPIERANIE SZKÓŁ W PROWADZENIU BADAŃ LOSÓW ABSOLWENTÓW

Pani Elżbieta Ciepucha zadeklarowała, że Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji działające w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego wraz z Siecią Partnerską przy tym Obserwatorium jest przygotowane do udzielenia łódzkim szkołom zawodowym wsparcia merytoryczno - metodologicznego w tym zakresie i chętnie do podzielenia się dotychczasowymi doświadczeniami. Dyrektorzy łódzkich szkół zawodowych (PP. Joanna Kośka, Kamila Niewiadomska, Andrzej Żelasko oraz Małgorzata Piątkowska) podkreślili, że warunkiem uczestnictwa w badaniach losów absolwentów jest zaangażowanie ośrodków badawczych, gdyż szkoły nie dysponują wystarczającymi zasobami personalnymi, organizacyjnymi, ani też warsztatem metodologicznym. Szkoły nie posiadają także zasobów finansowych niezbędnych do prowadzenia takich badań.

5. WARUNKIEM PROWADZENIA MONITORINGU LOSÓW ABSOLWENTÓW JEST ODPOWIEDNIE PRZYGOTOWANIE ORGANIZACYJNE

Dyrektorzy łódzkich szkół zawodowych (PP. J. Kośka, K. Niewiadomska, A. Żelasko) oraz kierownik ORPdE - E. Ciepucha podkreślili, że niezbędnym działaniem jest uzyskanie potwierdzeń wyrażających zgodę absolwentów na partycypację w badaniu i monitorowanie ich osiągnięć zawodowych. Zasugerowali, że takie potwierdzenia można byłoby pozyskiwać przy załatwianiu formalności kończących naukę w szkole zawodowej, a wypełniony formularz powinno się dołączyć do kompletu dokumentów składanych przed ukończeniem szkoły. Należy dodać, że to rozwiązanie organizacyjne pozwoliłoby utworzyć bazę z aktualnymi danymi kontaktowymi absolwentów, zoptymalizować wskaźnik kompletności odpowiedzi i w konsekwencji uzyskać bardziej reprezentatywne, rzetelne dane.

Niezbędnym jest prowadzenie w szkołach kampanii edukacyjnych ukierunkowanych na uświadomienie uczniom doniosłości celów monitoringu losów absolwentów zarówno z punktu widzenia szkoły jak i przyszłych jej absolwentów.

6. NALEŻY PODEJMOWAĆ WSPÓŁPRACĘ W ZAKRESIE WYPRACOWYWANIA METODOLOGII BADAŃ LOSÓW ABSOLWENTÓW

Pani Agnieszka Miler - przedstawicielka Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oznajmiła, że ministerstwo liczy na wsparcie Obserwatorium

Rynku Pracy dla Edukacji w ŁCDNiKP w przygotowaniu nowej metodologii badań losów absolwentów (i jej sprawdzenie), a także na wskazówki, których wdrożenie może przełożyć się na poprawność przebiegu badania i wysoki współczynnik uzyskanych odpowiedzi zwrotnych.

7. POTRZEBNE JEST WDRAŻANIE APLIKACJI WSPIERAJĄCYCH REALIZACJĘ BADAŃ LOSÓW ABSOLWENTÓW

Pani Elżbieta Ciepucha zadeklarowała, że Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji wraz z Siecią Partnerską przy tym Obserwatorium oferuje (jeśli zajdzie taka potrzeba) możliwość opracowania aplikacji internetowej do badania losów absolwentów pozwalającej na zbieranie, rejestrowanie danych pozyskiwanych od absolwentów, a także estymację wstępnych statystyk opisowych. Ponadto Pani Małgorzata Piątkowska zaproponowała wykorzystanie Łódzkiej Platformy Edukacyjnej do śledzenia losów absolwentów.

8. NALEŻY TAKŻE PODJĄĆ REFLEKSJĘ NAD MOŻLIWOŚCIĄ STANDARYZACJI METODOLOGII BADAŃ LOSÓW ABSOLWENTÓW

Zdaniem Pana Zbigniewa Kozańskiego – pedagoga z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dla Młodzieży w Łodzi, ujednoczenie metodologii badań losów absolwentów (np. na poziomie projektowania ogólnych założeń metodologicznych, doboru technik pozyskiwania danych, formułowania treści pytań, doboru procedur opracowywania danych) stanowiłoby podstawę do prowadzenia analiz porównawczych. Takie porównania powinny być prowadzone na różnych płaszczyznach analitycznych, np. typ szkoły (uczelnia wyższa, szkoła zawodowa), wyuczony zawód, układ terytorialny (województwo, powiat), tak aby doradcy zawodowi mogli przekazywać uczącym się rzetelne dane na temat sytuacji na rynku pracy.

9. SZKOŁY POWINNY PRZYGOTOWYWAĆ ABSOLWENTÓW DO WEJŚCIA NA RYNEK PRACY

Pani Elżbieta Ciepucha – przedstawiając swoją prezentację i w jej ramach wyniki badań oraz oceny i opinie absolwentów – zauważyła potrzebę wdrażania do szkół dodatkowych zajęć ukierunkowanych na kształtowanie umiejętności analizowania rynku pracy, pozyskiwania przez uczących się informacji dotyczących, między innymi metod aktywnego poszukiwania pracy, oczekiwań/ potrzeb pracodawców, o zmianach zachodzących

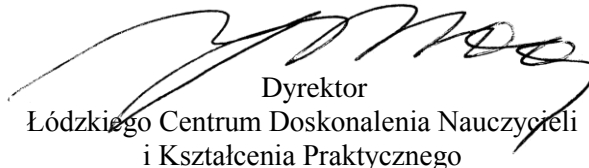
na rynku pracy, sytuacji w poszczególnych branżach gospodarki, czy prognozowanych trendach gospodarczych. Zajęcia te powinny być również ukierunkowane na budowanie gotowości do ustawicznego podnoszenia własnych kwalifikacji zawodowych, czy przekwalifikowywania się, a więc eksponowania potrzeby uczenia się przez całe życie.

10. KONIECZNA JEST PROMOCJA W SZKOŁACH OFERTY URZĘDÓW PRACY SKIEROWANEJ DO ABSOLWENTÓW

Pan Radosław Czerwiński - *Zastępca Kierownika Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łodzi* podkreślił, że w szkołach należy promować działania podejmowane przez urzędy pracy, by minimalizować opory absolwentów przed uzyskaniem statusu zarejestrowanego bezrobotnego. Pan Czerwiński wskazał formy wsparcia skierowane do bezrobotnych zarejestrowanych absolwentów: staże, szkolenia grupowe i indywidualne, bony: stażowe, zatrudnieniowe i szkoleniowe; jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, trójstronna umowa szkoleniowa: urząd pracy, firma i instytucja szkoleniowa.

Więcej wniosków i rekomendacji płynących z przeprowadzonych badań można znaleźć w publikacji pt. „Badanie losów absolwentów łódzkich szkół zawodowych. Raport z badań”, która była dołączona do materiałów konferencyjnych. Publikacja jest także dostępna w Wydawnictwie ŁCDNiKP. Ponadto wybrane materiały pokonferencyjne – w postaci prezentacji – zostały zamieszczone na stronie internetowej Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji: www.orpde.wckp.lodz.pl.

Janusz Moos

Dyrektor
Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

Rekomendacje zebrał i opracował:

Zespół Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji